

בארץ¹⁴, שעל פתח הקרקע עמדו עד יום ששי. א"כ זה היה המעות של חוה, בהחלט.

ע"כ בראות הנחש כן, דחף אותה עד שננעה, ופיתה אותה עי"כ, לומר, כשם שאין מיתה בנניעה, כך אין מיתה באכילה. וחוה האמינה לדבריו לפי מעותה הנ"ל, והנחש היה ערום, וידע האמת שלא נאסרה הנניעה, רק שצווי ה' היה באמת באכילת העץ ממש, כאשר צוה להארץ שתוציא מעם העץ כמעם הפרי, והיא לא עשתה כן.

ע"כ כשנתקלל האדם על חטאו, נתקללה גם כן הארץ על עוונה. שאלמלא הוציאה הארץ מעם העץ כמעם הפרי, לא באתה חוה לידי מעות זה, ואז לא היה הנחש יכול לפתות את חוה לאכול מעץ הדעת, ולא באה המיתה לעולם¹⁵. א"כ הדין נותן שתתקלל הארץ על עוונה, עם חטא האדם, וה' יברך את עמו בשלום, הלא דברי פי חכם חן, ישמע החכם ויוסיף לקח¹⁶.

תדשא הארץ... עין פרי עשה פרי למינו... ותוצא הארץ דשא... למינהו ועין עשה פרי... למינהו (פרק א' פס' י"א, י"ב)

נשאו דשאים קל וחומר וכו'¹⁷, אף שעדיין לא נבראו, ובפסוק אחד נאמר, תוצא הארץ דשא וכו' עין וכו', ובמעלי שבתא יצאו מהקרקע, מכל מקום ביום ראשון נברא הכל. את הארץ, לרבות תולדותיה¹⁸.

מה שמקשים בחומש¹⁹, למה לא נתקללה הארץ בשנותה בעין פרי, מיד. י"ל שעדיין לא היה ניכר השינוי, שהרי על פתח הקרקע עמדו, ולא יצאו עד ערב שבת, לאחר שנברא האדם, כדבסמוך וכל שיח השדה וכו'²⁰.

מחמדי הדרש

ענין, ובכל אשר תפנה תצליח בנכסך, הפרי בעוה"ז והקדן קיימת לעוה"ב כי תבא על שכריך אמן סלה עכלה"ק.
17 ברש"י כאן הביא ג"כ הק"ו שדרשו והוא מסוגיא דחולין ס. ודברי רבינו נעתקו מחדושו שם.
18 היינו מש"כ בפס' א' את השמים ואת הארץ וכו' לרבות וכו' רש"י לקמן פס' י"ד.
19 כן הקשה גם בבלי יקר כאן וע"ע באוה"ה כאן ולקמן ג' – י"ז ובמש"כ רבינו לעיל בדרוש שלו ובאבן ישראל להגרי"י פיישר זצ"ל מש"כ בזה ואכמ"ל.
20 לקמן פרק ב' פס' ה' וברש"י שם וע"ע מש"כ רבינו בדרוש דלעיל.

14 פרק ב' פס' ה' ועין מש"כ רבינו בזה להלן.
15 תנחומא ואתחנן וילקוט שם תתכ"א ועין מש"כ בדרוש לפרשת דברים ד"ה ואולם בענין ובעניני פורים ומגילת אסתר עה"פ למנצח על אילת השחר.
16 ע"כ נעתק מספר שבות יהודא הנ"ל והוסיף דאחר ששמע פשט זה ואמר בשם אומרו, שמע מרבים שזהו ג"כ כוונת הארץ"ל בספרו כוונות הארץ"י עה"פ ועין עושה פרי וגו', וסיים דהמעין שם יראה דאדרבה הוא להיפך מפירוש רבינו ז"ל והוא כונה אחרת ולא קרב זה אל זה כלל ושניהם כאחד טובים וטוב אשר תאחו בזה וגם מזה אל תנה ידיך, ואז יגל וישמח לבך, אם תעסוק בתורה כל ימי חייך, כי היא חייך ואורך ימך, באו"ר התורה יאירו